

کل دستمزد ۴۰ سال یک کارگر کمتر از قیمت یک خانه ۸۰ متری است

بیداد تضاد و نابرابری در بازار مسکن ایران

نسرین هزاره مقدم

شوند اما حالا سال هاست که اوضاع فرق کرده است.

در دهه‌های گذشته، طی روندی نه چندان خودبه‌خودی، مسکن تبدیل به کالایی لوکس و دور از دسترس شده که تنها طبقات بسیار برخوردار شامل مدیران عالی‌رتبه و نزدیکان به بلوک‌های قدرت و ثروت، توان خانه‌دار شدن دارند. قاطبه مردم از بدبختی‌ترین حق شهروندی خود یعنی حق داشتن مسکن محروم مانده‌اند؛ حقی که در قانون اساسی به صراحت مورد تأکید بسیار قرار گرفته است.

این روند با اوج‌گیری سیاست‌های تعدیلی و با فاصله گرفتن مزداز هزینه‌های زندگی در دهه‌های ۷۰ و ۸۰ شمسی آغاز شد و در دهه ۹۰، به‌خصوص بعد از موج‌های تورمی سال‌های ۹۱-۹۲ و ۹۶، با اوج رسیدن و البته معادلات اقتصادی به روشنی نشان می‌دهد که این موج سر ایستادن ندارد و اوضاع در سال آینده، روبه‌وخامت بیشتر می‌رود. گزارش یازدهم‌دی ماه بانک مرکزی، اطلاعات نه‌چندان خوشایندی در ارتباط با وضعیت مسکن طبقات مردم ارائه داده است. براساس این گزارش، در ماه‌های منتهی به‌دی ماه ۹۸، نرخ اجاره مسکن در تهران ۲۸ درصد افزایش یافته است. کرایه مسکن در کل مناطق شهری کشور نسبت به سال گذشته، بیش از ۳۰ درصد افزایش را تجربه کرده و اجاره‌بهای مسکن در تهران در مهر ماه امسال، به بالاترین میزان خود رسیده بود. در این وضعیت اگر رقم ۱۲ میلیون و ۵۰۰ هزار تومانی متوسط قیمت مسکن

تضاد طبقاتی نهفته در فضاهای شهری، مختصات بسیار عجیب و غریبی پیدا کرده است. براساس گزارش‌ها، گران‌ترین خانه معامله شده در مهر ماه امسال در تهران، متری ۷۱ میلیون و ۹۵۰ هزار تومان بوده یعنی یک خانه ۳۴۷ متری حدوداً ۲۵ میلیارد تومان معامله شده است.

با این حساب، یک کارگر با حداقل دستمزد برای خرید چنین خانه‌ای باید ۱۰۰۰ سال پیاپی، همه مزدش را پس‌انداز کند. البته خرید خانه لاکچری برای طبقه کارگر در همه جای دنیا، رویایی بیش نیست اما سوال اینجاست که چه گروه‌های طبقاتی، با چه شغل و چه سطح دستمزدی، می‌توانند خانه متری ۷۲ میلیون تومانی بخرند! این عده چه کسانی هستند و کجای نمودار طبقاتی ایران قرار می‌گیرند و آیا این اتفاق، نشان‌دهنده یک بیماری مهلک اقتصادی نیست؟

با قاطعیت تمام می‌توان گفت دغدغه مسکن، مهم‌ترین دغدغه بخش عظیمی از جمعیت کشور است. پیش از آغاز روند توسعه همه‌جانبه سیاست‌های تعدیل ساختاری و آزادسازی بازار اقتصاد، تنها طبقات فرودست و پایین‌ترین لایه‌های طبقه کارگر بودند که دغدغه مسکن داشتند و طبقات متوسط و مزدبگیران لایه‌های بالاتر از جمله معلمان، پرستاران و کارگران ماهر و متخصص، می‌توانستند با اندوخته سالیان و گرفتن وام بانکی، خانه‌دار

خبر

نماینده کارفرمایان در شورای عالی کار:

تعیین مزدهای نامتعارف، مشاغل خرد و کوچک را از بین می‌برد

نماینده کارفرمایان در شورای عالی کار گفت: با توجه به شرایط اقتصادی موجود، چنانچه برای تعیین دستمزد و بهبود شرایط زندگی کارگران، توجه مابه کارفرمایان معطوف شود، مشاغل خرد، متوسط و کوچک آسیب جدی می‌بینند. علی‌اصغر آهنی‌ها در گفت‌وگو با ایرنا اظهار داشت: عمده‌ترین درآمد کشور بر پایه‌های درآمد‌های نفتی است و در مقابل کمترین برآورد درآمدی از کالاهای غیرنفتی است. وی بیان کرد: بیشترین اشتغال در کالاهای غیرنفتی است به این صورت که بیش از ۹۰ درصد مشاغل، مشاغل خرد، متوسط و کوچک است و تولید ثروت براساس فکر و اندیشه و کار است. این نماینده کارفرمایان افزود: در سال‌های گذشته چون

کارشناس سابق سازمان برنامه و بودجه:

بخش اشتغال غیر رسمی کشور اشباع شده است

براساس برآوردهای صورت گرفته توسط امور اقتصاد کلان سازمان برنامه و بودجه، در سال گذشته یک میلیون و ۱۱۹ هزار فرصت شغلی در کشور ایجاد شده بود اما به دلیل اینکه تعداد زیادی از فرصت‌های شغلی از بین می‌روند، مجموع اشتغال خالص کشور به مراتب کمتر از میزان ایجاد شده است. به عبارتی با احتساب ریزش مشاغل

پایه درآمدی کشور منابع نفتی بوده، توجه جدی به مشاغل خرد و متوسط نشده است. در این راستا نقصان‌هایی را در بخش قانون کار، تأمین اجتماعی و بیمه بیکاری داریم که مشکلاتی را برای کارفرمایان ایجاد کرده است. آهنی‌ها گفت: به برنامه سوم توسعه مقرر شد که شرکت‌های اجتماعی (نمایندگان کارگری، کارفرمایی) قانون کار را بررسی کنند و در نهایت اصلاحات لازم انجام شود اما متأسفانه اقدام عملیاتی درستی در این خصوص انجام نشد و بیشتر مشکلات در این سال‌ها به علت بی‌توجهی به این موضوع بود. وی بیان کرد: سال گذشته به دلیل مشکلات تورمی و عدم توزیع کالای اساسی به شکل صحیح، هزینه زندگی مردم افزایش یافت و برخی

آنچه به طور خالص ایجاد شده، ۴۶۴ هزار فرصت شغلی است. این پژوهشگر بازار کار با بیان اینکه هر چند ایجاد یک میلیون شغل رقم قابل دسترسی است، اما قطعاً در صورت تداوم سیاست‌های موجود قطعاً قابل تحقق نخواهد بود. وی با اشاره به عدم تناسب امکانات و منابع با هدف ایجاد یک میلیون شغل، تأکید کرد: با توجه به اینکه در سال گذشته یک میلیون و ۱۱۹ هزار شغل ناخالص ایجاد شده پس هدف گذاری اشتغال یک میلیونی غیر قابل دسترسی نیست اما الزاماتی دارد و متناسب با آن باید امکانات و

شوراهای اسلامی کار کشور، ناشی از قدرت خرید پایین قاطبه مردم است. وی در توضیح این امر می‌گوید: بازار مسکن مانند بازار تمام اقلام و کالاها، تابع نظام عرضه و تقاضاست. عرضه و تقاضا، تعادل بازار را تعیین می‌کند. ما امروز در بازار مسکن، مشتری نداریم یعنی تقاضا نیست اما عرضه به وفور وجود دارد. عرضه‌کنندگان مسکن، بیشتر شرکت‌های بانکی هستند. در سال‌های گذشته، هلدینگ‌های بانک‌ها تا دلتان بخواهد مسکن ساخته‌اند که روی دست‌شان مانده و از آن طرف باید به بانک مرکزی حساب پس بدهند، ولی نمی‌توانند و به همین دلیل است که رکود حاکم شده است.

او ادامه می‌دهد: از آن طرف هم بانکداری پر از بانک مسکن آن را باب کرده، توان دریافت وام بانکی برای خرید مسکن را از مردم سلب کرده است. بانک مسکن ۲۴۰ میلیون وام مسکن می‌دهد اما ۵۹۷ میلیون پس می‌گیرد! هیچ عدالتی در این نوع وام دادن نیست و مردم قادر به گرفتن و باز پس دهی چنین وامی نیستند. یک کارگر چطور می‌تواند ماهی ۴ میلیون تومان اقساط وام مسکن را بپردازد؟

البته اینکه قیمت مسکن در سال بعد ثابت بماند و دچار رکود تورمی شود یا اینکه ثابت بماند و ۵۰ درصد افزایش قیمت‌اترجه کند، چندان فرقی به حال طبقات متوسط و روبه پایین نخواهد کرد. همین نرخ‌های فعلی بسیار دور از دسترس کارگران و مزدبگیران است و مدت‌هاست که «خانه‌دار شدن» برای مردم تبدیل به یک رویا شده است.

توفیقی می‌گوید: بازار مسکن پر از التهاب و رکود است و از آن طرف دولت نیاز دارد پول به دست بیاورد. بازگشت سود در بازار مسکن، سریع نیست. سود سریع در بازار ارز و مسکوکات و اوراق قرضه است که زود باز داده هستند و لااچرم دولت برای ورود به این بازارها تمایل دارد اما اگر دولت نخواهد تمهیداتی اساسی بیندیشد و به طور جدی و مسئولانه به بازار مسکن ورود نکند، این بازار در سال آینده و سال‌های بعدتر از رکود خارج نمی‌شود.

او راهکار را در بازگشت به الزامات قانون اساسی و قانون کار با تأکید بر اصل ۳۱ قانون اساسی و ماده ۱۴۹ قانون کار می‌داند و می‌گوید: دولت باید مسئولیت اجتماعی خود را در قبال تأمین مسکن برای مردم با اولویت کارگران بپذیرد

بانکداری پر از ربا، توان دریافت وام بانکی را از مردم سلب کرده است. بانک ۲۴۰ میلیون وام مسکن می‌دهد؛ اما ۵۹۷ میلیون پس می‌گیرد! عدالتی در این نوع وام دادن نیست و مردم قادر به گرفتن و باز پس دهی چنین وامی نیستند. یک کارگر نمی‌تواند ماهی ۴ میلیون تومان قسط بپردازد

و در جهت الزامات ماده ۱۴۹ قانون کار حرکت کند. تنها حرکت در جهت الزامات این ماده قانونی ست که موجب خواهد شد کارگران توان خرید خانه پیدا کنند و بازار مسکن از رکود وحشتناک فعلی خارج شود.

توفیقی اضافه می‌کند: آیین‌نامه تبصره دو ماده ۱۴۹ (نحوه و میزان مشارکت دولت در تأمین مسکن کارگری) که در شورای عالی کار تدوین شده، به رغم گذشت نزدیک به دو هفته، هنوز در هیأت دولت تصویب نشده است. برای به ثمر رسیدن طرح ۲۷۰ هزار واحدی مسکن کارگری که پیش از این، وزیر کار وعده آن را داده، باید هر چه سریع‌تر این آیین‌نامه تصویب و ابلاغ شود و زیرساخت‌های ثبت‌نام کارگران در سامانه درخواست فراهم شود تا بتوان تفاهم‌نامه وزارت کار با وزارت مسکن و شهرسازی را تحت نظارت تعاونی‌های کارگری اجرایی کرد.

به نظر می‌رسد برای خروج از بن‌بست موجود، سال آینده دولت باید مسئولانه و با تمام توان به بازار مسکن ورود کند و امکان مشارکت گروه‌های اجتماعی به خصوص کارگران در قالب نهادهای مدنی قانونی از جمله تعاونی‌های کارگری فراهم شود. در غیر این صورت، خانه‌دار شدن کارگران و سایر مزدبگیران از جمله معلمان و پرستاران، نه تنها در تهران و کلان‌شهرها بلکه در شهرهای حاشیه‌ای و بی‌امکانات نیز یک امکان دور از دسترس باقی خواهد ماند. هر چند باید گفت مدت‌هاست که «تضاد طبقاتی» در فضاهای شهری به شدت اوج گرفته و طبقات فرودست و متوسط از محلات برخوردار و مرفه شهرهای بزرگ، به اجبار بیرون رانده شده‌اند.

کشور، اگر تنها به یک نکته بسنده کنیم و از کمک‌های جانبی که می‌تواند دولت داشته باشد برهیز کنیم، آسیب جدی به کسب و کارهای خرد، کوچک و متوسط وارد می‌شود. وی بیان کرد: در سداد تعیین دستمزد بررسی‌ها را شروع کردیم و امیدوارم راز مرکز آمار اخذ می‌کنیم تا در نهایت به میزان درستی از هزینه سبد خانوار برسیم و امیدواریم با کمک دولت شرایط زندگی بهتری برای کارگران و کارفرما فراهم شود.

منابع تجهیز شوند. آمینی درباره الزامات تحقق هدف ایجاد یک میلیون شغل گفت: بخش عمده اشتغال کشور بر اثر مکانیزم‌ها و سازوکارهای جاری اقتصاد ایجاد شده و واحدهای صنعتی و صنعت کارخانه‌ای بنا به نیاز خود نسبت نیروی کار جذب کردند که حتی بخشی از این اشتغال، فرصت‌های شغلی غیررسمی و کم‌کیفیت است. وی افزود: اما با توجه به اینکه بخش اشتغال غیررسمی کشور اشباع شده، این هشدار را از اکنون می‌دهیم قطعاً در صورتی که الزامات اجرای برنامه‌های سیاستی توسعه بازار کار

اخبار کارگری

شریعتمداری:

سبد معیشت کارگران تا پایان سال تعیین می‌شود

وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی گفت: کمیته تعیین دستمزد در حال تعیین سبد معیشت کارگران است. به گزارش ایرنا، محمد شریعتمداری گفت: کمیته تعیین دستمزد از کمیته‌های فعال است و با همکاری وزارت کار، نمایندگان کارگری و کارفرمایی در جریان است. وی افزود: مباحث تعیین سبد معیشت کارگران براساس نرخ تورم در حال انجام است. شریعتمداری اظهار امیدواری کرد تا پایان امسال کمیته تعیین دستمزد به تصمیم معقول برسد.

■ ■ ■

تجمع کارگران مقابل استانداری کردستان

کارگران پروژه آب‌رسانی سد گاران در سنجند، در اعتراض عدم پرداخت معوقات مزدی مقابل استانداری کردستان، تجمع کردند. به گزارش ایلنا، این کارگران می‌گویند: نزدیک به ۱۰۰ نفر هستیم که برای شرکت شایگان مهر آبادانار پروژه آب‌رسانی سد گاران می‌کردیم اما نزدیک به سه ماه است که شرکت تعطیل و معوقات مزدی کارگران، معوقات مزدی کارگران بین ۴ تا ۶ ماه است که بعد از سه‌ماه تعطیلی شرکت، هنوز پرداخت نشده است. این کارگران می‌گویند: کارگران چند ماه است که نتوانسته‌اند دستمزد کارشان را دریافت کنند. در شرایط گرانی و مشکلات معیشتی چطور می‌توان با چند ماه حقوق معوقه یک خانواده را اداره کرد؟

دبیر اجرایی خانه کارگر ساوه:

کارگران تگران روزهای پایانی سال هستند

دبیر اجرایی خانه کارگر ساوه گفت: باقرار گرفتن در روزهای پایانی سال، نگرانی جامعه کارگری در خصوص احتمال اخراج از کار و عدم پرداخت حقوق و مطالبات پایان سال تشدید می‌شود. داوود میرزایی در گفت‌وگو با ایسنا، اظهار کرد: پرداخت نکردن حقوق، عیدی و سنوات برخی کارگران شرکت‌های تولیدی و صنعتی در روزهای پایان سال، نخستین نگرانی جامعه کارگری است و آنها از اینکه شب عید به دلیل قرار گرفتن در تنگنای اقتصادی قادر به تأمین نیازهای فرزندان و کالاهای مورد نیاز نوروز نباشند، نگران بوده و استرس دارند. وی افزود: خالی بودن سفره کارگران در شب عید و شرمند شدن آنها نزد خانواده چالش جدی پیش روی کارگران در روزهای پایانی سال است. دبیر اجرایی خانه کارگر ساوه، نبود امنیت شغلی، قراردادهای کوتاه‌مدت و کم‌ماهه و بعضاً قراردادهای سفیدامضا را دومین نگرانی جامعه کارگری برشمرد و افزود: کارگران در روزهای پایانی سال نگران هستند که با آغاز سال جدید نتوانند به شغل قبلی خود ادامه دهند و این احتمال وجود دارد که کارفرمایان اقدام به تعدیل نیرو کنند. وی از کارفرمایان و مدیران دولتی خواست تا با اتخاذ راهکارهای عملی ضمن حمایت از تولید کشور اجازه ندهند در بین جامعه کارگری نگرانی ایجاد شود و کلیه مطالبات و معوقات کارگران قبل از آغاز سال جدید پرداخت شود. میرزایی از نظام بانکی کشور و ستاد تسهیل و رفع موانع تولید و نیز ادارات تأمین اجتماعی و امور مالیاتی خواست تا با کمک به صنعت و با تقبسط با استمهال مطالبات بخش‌های دولتی اجازه دهند که مدیران و کارآفرینان پرداخت مطالبات کارگری را در اولویت قرار دهند.

■ ■ ■

کارفرمایان موظف به پرداخت حق بیمه دوره کارآموزی کارگران شدند

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری با صدور رأی وحدت رویه‌ای، کارفرمایان را موظف به پرداخت حق بیمه دوره کارآموزی کارگران کرد. به گزارش روابط عمومی دیوان عدالت اداری، در خصوص آرای صادره از هیأت‌های تشخیص و حل اختلاف کارگر و کارفرما درباره پرداخت حق بیمه دوره کارآموزی کارگران، هیأت عمومی دیوان عدالت اداری پس از بحث و بررسی اعلام کرد که کارفرمایان موظف به پرداخت حق بیمه در دوره کارآموزی کارگران هستند.